

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlanske naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravočasna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR.

Hrupni prizori. Kravali.

DUNAJ 28. (Izv.) Današnja plenarna seja se je jako razlikovala od včerajšnje. Včerajšnja mirna in tiha; v včerajšnji trezno parlamentarno delo na socijalnopolitičnem polju; današnja — polna razburkanja, trušč, viharja in dejanskih kravalov. Mesto resnega dela — strašilo obstrukcije.

Razpravo o vodocestni noveli sta pričela s svojimi ekspoziciji trgovinski minister dr. pl. Rössler in minister javnih del Trnka, ki sta imela namen prepričati zbornico, da vodna predloga ni nikak politikum, ampak, da je velika narodnogospodarska potreba severnih dežel.

Zanimiva so bila tudi izvajanja ministra Trnke, ki je pred vsem povdarjal, da vlada nikakor ne zanemarja gospodarskih interesov južnih kronovin, nadalje je minister zatrdil, da so pripravljali načrti za izvedbo velikega kraškega vodovoda, ki bo daljal vodo celemu kompleksu vasi med Bazovico-Divačo-Sežano-Komnom, že skoro končani.

Po ministrih so govorili posamezni govorniki. Popoldne je prišel k besedi dr. Trilovsky, rusinski radikalec in je nepriznava prišel stratišči z obstrukcijskim govorom. — Ker pa je bilo za danes določeno glasovanje o Körnerjevem nujnem predlogu glede sodnih razmer na Češkem, je začel predsednik prositi Trilovskega, da preruši svoj govor. Dr. Trilovsky je ugodil predsednikovi prošnji in nadaljuje jutri svoj govor kot prvi govornik v vodocestni jutrajšnji debati.

Prvi preludij.

Zatem je sledilo nebroj dopolnilnih pravkov k Körnerjevemu nujnemu predlogu.

Atmosfera v parlamentu je postajala od minute do minute bolj nasilna in dosegla je tudi danes svojo skrajno mejo. — Med nemško radikalnim poslancem Lipko in socijalnimi demokrati je prišlo do velikih in naravnost burnih prizorov.

Socijalist Seliger je razkrinkal zbornici Lipko za navadnega denuncijanta. Med groznim hrúšcem in gluškim truščem ter urnebesnim krikom socijalnih demokratov, ki so v enomer vpili Lipki „Elendiger Schuft! Baraba!“ je predsednik podal končno besedo češkemu poslancu Körnerju, da na kratko reasumira rezultate od novembra lanskega leta sem trajajoče debate. Toda Körner ni mogel pritiči z govorom, ker kravali med Nemci in socijalnimi demokrati so začeli zadobivati prave orgije.

Predsednik je moral sejo za dobro četr ure prekiniti.

Potem, ko je hrup v zbornici nekoliko pomegl, je Körner zamogel končati svoj zaključni govor. Med njegovim govorom pa so polagoma izginili iz zbornice skoro vsi člani poljskega kluba, Italijani in tudi večina Rusinov, le dr. Trilovsky s svojim malostevilnim rusinskoradikalnim krilom je še ostal v zbornici.

Pri glasovanju se je v resnici v pravi luči pokazala slovanska vzajemnost, ker je Körnerjev predlog propadel z malo imponujočo manjšino. Nemci so, ko je predsednik

konstatiral izid glasovanja, ostentativno ploskali in klicali: „Hoch Hohenburger!“ Odzvali so se jim češki poslanci s klici: „Abzug Hohenburger!“

Tako je končal ta nujni predlog, ki je bil od meseca novembra 1911. v debati.

Koncem seje so se zopet odigrali burni prizori in škandalozni kravali. Prišlo je do dejanskih spopadov med nemškim narodnim delavcem Seidlem in socijalnim demokratom Jocklem. Slednji je prvega hudo oklofutal. Prihodnja in zadnja predvelikonočna seja jutri. Pričakujejo jako burne in obširne debate k vodocestni predlogi. Seja se najbrže podaljša.

Sejno poročilo.

Zbornica je danes pričela prvo branje vodocestne novele, s katero namerava vlada uresničiti posamezne, v narodnogospodarskem oziru važne vodocestne projekte (regulacija rek, kanalizacija rek in gradnja gališkega kanala med Odno-Vislo-Dnjestrom, kateri projekti naj bi bili izvršeni do leta 1927.

Ekspozice trgovinskega ministra.

Trgovinski minister dr. vlt. Rössler je pokazal na velik razvoj, ki ga imata Francija in Nemčija zahvaliti vodnim cestam, in je izjavil, da so vodne ceste tudi za Avstrijo brezpogojna potreba. (Živahna pohvala), pri čemer ne smejo biti merodajni malenkostni interesi. Nobene vloge ne sme igrati vprašanje, se imajo li izvesti rečne uravnave na nemškem ali češkem ozemlju. Izvedba zakona o vodnih cestah iz l. 1901, za katero ni materijelno preskrbljeno dovolj, ima sukcesivno in sistematično tako slediti, da se prične najprej z najvažnejimi in najnujnejimi deli, izlasti z rečno uravnavo na srednji Labi in na Moldavi in vodnogospodarske zgradbe v Šleziji, na Moravskem in Niže Avstrijskem ter z drugimi gradnjami gališkega kanala od šlezjske deželne meje do Krakova. Novela o vodnih cestah neče nič drugega, kakor podeliti določeni kredit za določeni čas za izvedbo gradenj. Od kredita, določenega zakonom o vodnih cestah iz leta 1901 ostane koncem 1912 brčkone še 117 milijonov K neporabljenih, tako, da bo vlada po dovolitvi v noveli zahtevanih 193 milijonov K razpolagala s skupno svoto 310 mil. K.

Minister je omenil, da so vodne ceste velikega pomena, ker so cena prevažna pota, izlasti za zapadno Galicijo, kjer se nahajajo še ogromna neodprta premogova ležišča, o katerih trdijo geologi, da postane morda nekda Avstrija popolnoma neodvisna od uvoza premoga iz gorenje Šlezije. Minister je priporočal, naj zbornica razpravlja o predlogi.

Minister za javna dela Trnka je obširno razpravljaj predlog. Govoril je poglavitvo o nameranih rečnih uravnava in je naglašal sosebno, da bo vlada po možnosti enakomerno uvaževala tudi vodnogospodarske želje alpskih dežel, izlasti povišanje milijonarskega fonda ter druge državne vodogradnje dotacije.

Nadalje je minister povdarjal, da se ima potrošiti za uravnavo Soče, Tara, Idrije in Vipave 11 milijonov kron. Na Krasu se vlada poglavitvo bavi z vpra-

šanjem, kako bi te kraje preskrbel z vodo.

Minister je v imenu ministra za poljedelstvo izjavil, da ustvari vlada že v kratkem podlago, da se primorski Kras v velikem obsegu preskrbi z vodo, a ministerstvo za javna dela se pa bavi z vprašanjem da se preskrbi z vodo tudi Istro. Konečno je omenil minister, da je posebna programna točka vlade tudi, da dvigne Dalmacijo na vodno-gospodarskem polju. (Živahna pohvala).

Po ekspoziciji obeh ministrov je podalo več zastopnikov raznih strank kratke izjave k vodocestni predlogi, nakar se je branje prekinilo in se bo debata nadaljevala jutri.

Nato se je danes končala debata o Körnerjevem nujnem predlogu. Nujnost predloga je bila odklonjena. Koncem seje je prišlo do gori opisanih kravalov in spopadov.

Poslanci južnih dežel proti vodocestni predlogi.

DUNAJ 28. (Izv.) Danes se je vršilo množično zborovanje poslancev južnih dežel. Zastopane so bile naslednje dežele: Štajersko, Kranjsko, Koroško, Predarlško, Istro, Trst in Gorica ter Dalmacija. Namen zborovanja je bil, da poslanci zavzamejo k vodocestni predlogi jasno določeno stališče in precizirajo svoje zahteve. Zborovanju je prisostvoval tudi ministrski predsednik grof Stürgkh.

Štajerski poslanec, vitez Pantz je poslanec predložil generalni vodnogospodarski program za južne dežele ter prosil ministrskega predsednika, da se o njem izjavi. Pantz je tudi povdarjal, da gospodarske zahteve južnih dežel nikakor ne predstavljajo kompenzacijskega objekta za gališko vodocestno predlogo.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je izjavil, da vložitve vodocestne predloge še nikakor ne pomenja zapostavljanja vodnogospodarskih potreb južnih dežel. Nasproti predloženemu generalnemu programu mora vlada povdarjati, da bo vlada stopila v pogajanja s posameznimi kronovinami. Sedaj pa vlada še ne more dati preciznega odgovora. Grede posameznih točk generalnega načrta Pantza bo vlada tekom debate o vodocestnem zakonu omogočeno zavzeti primerno stališče.

Poslanec Hoffmann — Wellenhof je izjavil, da odgovor ministrskega predsednika ni zadovoljil: južne dežele se čutijo zanemarjene v vodnogospodarskih potrebah in predlaga resolucijo, v kateri izreka poslanci južnih dežel brez razlike na politično smer izrecno nado, da bo vodnogospodarsko vprašanje južnih dežel vlada primerno rešila. K tej resoluciji je posl. dr. Sušteršič stavil še dodatni predlog: 1) generalni vodnogospodarski program posl. Pantza za južne dežele se sprejme za podlago, 2) vsi poslanci južnih dežel se izreka za solidarno postopanje, 3) izvoli naj se izvrševalni odbor, ki naj vodi na podlagi generalnega programa z vlado pogajanja. Vse točke predloga so bile sprejete. V odbor so bili izvoljeni: za Kranjsko: dr. Sušteršič, za Štajersko: Pantz, Markhl, Korošec, za Trst:

„Ne, ne, madama,“ je odvrnil Maurice, „Genevieve, lahko ji ponudite šopek.“

„Oh, hvala, hvala gospod,“ je vzkliknila kraljica z odkritosrčno hvaležnostjo, pozdravljala Genevieveo s svojo prisrčno ljubeznivostjo, segla s svojo shujšano roko po šopku in izrula iz množice cvetlic lep nagelček.

„Vzemite vse, madama, vzemite,“ je rekla Genevievea boječe.

„Ne,“ je odvrnila kraljica in se ljubko nasmehnila; šopek ste morda dobili od osebe, katero ljubite, a jaz Vas nočem oropati daru.“

Genevievea je zardela. vsled česar se je kraljica še bolj smehljala.

„Naprej, občanka Kapet,“ je dejal Agrikola, „nadaljevati morate svojo pot.“

Kraljica je pozdravila in jela zopet stopati navzgor; toda predno je zginila, se je še enkrat ozrla in zamrmrala.

„Kako prijetno dehti ta nagelček in kako ljubka je ta ženska!“

„Ni me opazila,“ je zašepetal Morand, ki je, skoraj kleče v hodnikovi poltemi, res ubežal očem kraljice.

„Toda, Vi ste jo dobro videli, kaj neda, Morand in Vi tudi, Genevieve?“ je rekel Maurice, dvakrat srečen, enkrat radi prizora, ki ga je bil nudil svojim prijateljem, potem tudi radi veselja, ki ga je bil napravil nesrečnim jetnikom za tako malo ceno.

„Oh, da, da,“ je dejala Genevievea, „dobro sem jo videla in vedno bi jo gledala, tudi če bi živela sto let.“

Pitacco, za Goriško: Bugatto in For, za Istro: Rizzi in Laginja ter za Dalmacijo: Ivčević in Dulibič.

Kraški vodovod.

DUNAJ 28. (Izv.) Poslanec dr. Gregorin je ponovno interveniral v poljedeljskem ministrstvu zaradi gradnje kraškega vodovoda. Danes je dr. Gregorin v poljedeljskem ministrstvu doznal, da upa vlada v kratkem dokončati detajlirane projekte tega kraškega vodovoda. Skupni stroški cele naprave, ki bo oskrbovala cel Kras z vodo, so preračunjeni na 7 milijonov kron.

Odsek državnih nastavlencev.

DUNAJ 28. (Izv.) Odsek državnih nastavlencev je danes zopet nadaljeval razpravo o spornih določilih službene pragmatike. Po daljši debati je sprejel določila o postranskih zaslužkih oziroma poslih, o dopustih in adjutih v deloma nespremenjeni obliki vladne osnove.

Zelo obširna debata se je razvila o §-u 68. službene pragmatike, ki določa avanzma posameznih uradniških skupin. S 16:13 glasovi je bil sprejet predlog posl. Fahrnerja na delitev skupine C v korist računskim uradnikom.

Odsek je dalje določil in formuliral sposobljenostne pogoje uradniške skupine D. Sprejeto določilo zahteva: absolviranje 4 nižjih razredov srednjih šol, odnosno z meščansko šolo združenega učnega kurza v zvezi s posebnim strokovnim izpitom.

K tej točki je posl. Korošec predlagal resolucijo, glasom katere naj deželne uprave skrbje za narodne meščanske šole. Vladni zastopnik se je izrekel proti resoluciji, ki je nato propadla, kljub temu, da je Korošec dostavil še spreminjevalno resolucijo, ki samo vlado naproša, da stopi v pogajanja z deželnimi odbori zaradi ustanovitve narodnih meščanskih šol.

Nato je poročalec dr. Waber obširneje poročal o določilih glede termina napredovanja in je predlagal skrajšanje tega roka za skupino C. uradnikov.

Tekom debate je postalo očividno, da dr. Korošec v zvezi s posl. Gostinčarjem uganja obstrukcijski taktiko. Skoro k vsakemu paragrafu službene pragmatike sta stavljal neutemeljene spreminjevalne predloge, da na ta način zavlečeta razpravo. Josip Gostinčar je znal zahtevati tudi večkrat polmensko glasovanje. Oba pa sta vedno s svojimi predlogi pogorela.

Nova mesta pri carinskih in davčnih uradih.

DUNAJ 28. (Izv.) Vlada v kratkem stabilizira kategorijo provizoričnih carinskih in davčnih asistentov ter bo imenovala na ta mesta daljšo dobo služuče carinske in državne praktikante.

Praški Nemci in ljudsko štetje.

PRAGA 28. (Izv.) Pri zadnjem ljudskem štetju je bilo mnogo Nemcev kaznovanih na 40 K globe, ker so v ljudsko-števno listo vpisali svojo češko služinčad za Nemce. Cesarsko namestništvo je sedaj Nemcem kazni odpustilo.

Bosanska deželna bramba.

V zadnjih časih so se vršila pogajanja med vojnim ministrom, Auffenbergom in

„Kako se Vam dozdeva Marija Antoinetta?“

„Zelo lepa je.“

„In Vi Morand, kaj pravite?“

Morand je sklenil roki, ne da bi bil odgovoril.

„Povejte mi vendar,“ je rekel Maurice tiho in smejoč se, „ali je morda Morand zaljubljen v kraljico?“

Genevievea je zadržala, toda takoj se je zopet umirila in odgovorila tudi v smehu: „Pri moji veri, zdi se, kakor da bi bilo res tako.“

„No, ali mi nočete povedati, kako se Vam dozdeva Marija Antoinetta?“ je vprašal Maurice.

„Zdi se mi zelo bleda,“ je odvrnil.

Maurice je prijel Genevieveo pod pazduho in odvedel na dvorišče. Na temnih stopnicah se mu je zazdelo, kakor da mu je Genevievea poljubila roko.

„Kaj pomenja to, Genevieve?“ je vprašal Maurice.

„Maurice, nikoli ne pozabim, da ste radi mene tvegali glavo.“

„Oh, Genevieve, Vi pretiravate. Vi veste, da hvaležnost napram meni ni ono čustvo, po katerem stremim.“

Genevievea mu je rahlo stisnila roko. Morand jima je sledil omahujoče. Prišli so na dvorišče. Lorin ju je spoznal in ju pustil iz Tempa.

Toda, predno je Genevievea odšla, ji je moral Maurice obljubiti, da pride prihodnjega dne zopet k njim na obed. (Dalje.)

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge.) 54 Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

Maurice je odvedel Moranda in Genevieveo ven; opozorjene od Lorina, so jih straže puščale nemotene mimo. Postavil jih je na neki mali hodnik v najvišjem nadstropju, kjer so morale priti mmo kraljica, princesa Elizabeta in mlada princesa, ako so se hotele podati na galerijo.

Sprehod je bil določen za deseto uro in čakati je bilo treba še nekoliko minut. Ne le, da Maurice ni zapustil svojih prijateljev, temveč je vzel s seboj tudi občana Agrikola, ki ga je bil srečal, da bi se ne vzbudil sum vsled tega nezakonitega koraka.

Ko je odbila deseta ura, se je začul doli v stolpu glas, ki je bil po Mauricevem mnenju Santerrov: „Odprite!“

Straža je takoj prišla za puške, na kar so zaprli ograjo. Po vsem stolpu je nastal ropot. Cuti je bilo zvenketanje železa in bližanje korakov, kar je napravilo na Moranda in Genevieveo velikanski utis, kajti Maurice je videl, kako sta oba obledela. Zaklical jima je: „Pozor, tu so jetniki.“

Imenujte mi jih po imenu, kajti ne poznam jih,“ je dejala Genevievea.

„Prvi dve, ki stopata navzgor, sta Kapetova sestra in hči. Poslednja, pred katero stopa psiček, je Marija Antoinetta.“

obema domobranskima ministroma glede ustanovitve bosansko-hercegovega domobranstva. Kakor se čuje, so prišli do sklepa ustanoviti dva domobranska poveljstva po tri polke s tremi bataljoni. Napis na fesu naj se glasi: „Za cesarja, kralja in domovino“. Povelja bodo hrvatska, oziroma srb-ska. Bosanski poslanci so mnenja, da pride ta zakonski predlog še letos pred delegacije.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 28. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen bo jutri baje prosil cesarja v avdijenci, da naj ogrski kabinet definitivno odpusti. Dosedanji finančni min. Lukacz, ki je veljal doslej za najresnejšega kandidata, je baje ministrsko predsedstvo odklonil. Situacija je zelo kritična.

Rusinski dijaki stavkajo.

LVOV 28. (Izv.) Na vseh rusinskih gimnazijah v Galiciji prično dijaki s stavko, ker je bil nedavno en rusinski dijak iz gimnazije izključen zaradi tega, ker je imel pri sebi razglednico s sliko matere morilca bivšega gališkega namestnika, Siczynskega.

Ponesrečeni socijalno-demokratski poslanec Silberer.

DUNAJ 28. (Izv.) Današnja popoldanska „Reichspost“ poroča, da državni poslanec Silberer ni ponesrečil v gorah, temveč je pobegnil v Ameriko in ga je v Novem Yorku videlo več oseb. Nekatere osebe so pripravile to s prisego potrditi. Več nanj se nanašajočih pisem hrani tudi neki dunajski advokat. S socijalno-demokratske strani pa zatrjujejo, da je ta vest „Reichspost“ grda izmišljotina in jo je smatrali za čisto navaden volilni maneuver pred bližajočimi se občinskimi volitvami.

Občinski stražnik poveril.

HEB 28. (Izv.) Občinski stražnik občine Leskova Ambroz je poveril 8.000 K. Pri aretaciji je priznal, da ga je k temu napeljal župan. Danes so orožniki aretirali tudi župana.

Poneverjenje in dolgovi.

BERLIN 28. (Iz.) Tukajšnji veletovarnar in generalni konzul republike Kostarika, Müller, je neznano kam pobegnil. Poneveril je mnogo tisoč in zapusti precej dolgovi.

Grozen požar na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 28. V občini Troztana je včeraj popoldne izbruhnil požar, ki je upepelil celo vas. Nad 300 hiš, zatem podruženih dveh bank, samostan, samostanska cerkev, okrajno sodišče in pošto poslopje so do tal uničili. Požar je zahteval tudi eno človeško žrtev. Škoda znaša poldrugi milijon kron.

Nesreča v Alpah.

KUFSTEIN (Tirolsko) 28. (Izv.) Danes so pripeljali z gorā predvčeršnjem ponesrečenega sodnika Weissa, ki je umrl na otrpnenju srca in vsled mraza.

Volilna nasilstva mladoturkov.

CARIGRAD 28. (Izv.) Solunski vali je danes poslal notranjemu ministru uradno poročilo, ki potrjuje že včeraj javljene izgrede v Langozli. Poročilo podrobnije slika krvave spopade kmetskega prebivalstva s turškimi orožniki, ki so skušali z nasilnostmi razgnati volilni shod v Langozli. Po uradnem valijevem poročilu so demonstrantje kričali in glasno izjavili, da raje glasujejo za šerjate (moslimski verski zakon), kakor pa za svobodo. Ubityh je bilo deset kmetov, 25 pa težko ranjenih.

Krvava drama.

PETROGRAD 28. (Izv.) V Moskvi je usmrtil 11 leten deček dijaka Untilova, ker je imel slednji ljubavno razmerje z njegovo materjo.

Stavka na Angleškem.

LONDON 28. Gosposka zbornica je včeraj v drugem branju sprejela zakon o minimalni mezdi. Tretje branje zakona je bilo odgodeno, da se da vladi prilika glede stilizacije nekakega pristavka, ki ga namerava gosposka zbornica sprejeti.

LONDON 28. V vojnem, 56 km. od Londona oddaljenem taborišču Aldershot sta pripravljena dva pehotna polka, da takoj na dano znamenje odkorakata v stavkovno ozemlje. Vlada je že poslala oddelek vojaštva v severni Wales, da štiti delavoljne rudarje pred insulti stavkajočih.

LONDON 28. Železniška ravnateljstva so sklenila v času od 3.—9. aprila ustaviti splošni blagovni promet na vseh progah. Prevažala bodo le hitro pokvarljivo blago.

Interpelacija

poslanca Matka Mandiča in tovarišev na gospoda ministra javnih del v zbornici poslancev dne 26. marca 1912.

Selo Brdo, v krajni občini Jelšane, politični okraj Volosko v Istri, ima 67 hišnih števil in preko 500 prebivalcev. To selo nima absolutno nikake prometne zveze z ostalim svetom izvenjski dva kolovoza, po katerima se more ob najugodnejšem vremenu le količjak naložen voz vleči komaj s štirimi parni volov. Od državne ceste je to selo oddaljeno dobro urodo, a po kolovozih treba tudi dve uri, ako se zbog poškodb

na vozu ali na živini radi strmin in klancev ne potrebuje še več. V zimskem času je vsak promet po teh kolovozih popolnoma zavstavljen radi velikih snežnih zametov, po vodi razdrtih klancev, ali vsled z ledom pokrite površine. V tem tužnem zimskem času morajo prebivalci potrebne stvari nositi od zunaj domov na ramenih ali hrbitih po strminah in razdrtinah. Ako je kje pri nas potrebna kaka cesta, je to gotovo ona med Jelšanami in Brdom.

Po prizadevanju občinske uprave in preudarnih mož se je prosrečilo s prispevki in podporami nabaviti strokoven načrt za bodočo umetno cesto, ki bo nekaj nad 5 kilometrov dolga. Kake 4 kilometre je ta cesta že presekana in deloma za silo tlakovana. Ker pa so troški za izvedbo vsega dela veliki, jih ono siromašno gorsko selo ne more naprtili na svoja ledja. Treba bo znatnih stroškov za odkup zemljišča od posestnikov davčne občine Dolenje, kjer treba še 1500 m ceste presekati po strmih tleh. Tlačenje ceste bo stalo tudi prilično svoto, ker ni v bližini dobrega kamenja za to in ker bo treba drobno kamenje za posipanje od daleč dovažati.

Poslednji del ceste bi se dovršil z nekoliko podporo od strani države in to tako, da bi domači prebivalci delali za najnižje cene, kakor so delali doslej na dveh poteh. Ako bi to delo poverili kakemu podjetniku trebalo bi za presek ostalega dela ceste vsaj kron 15000. Tako se je s podjetniki ob podporah po 5000 K leta 1905 in leta 1910 presekalo po priliki samo po 500 m. (skupno 1035 m), dočim se je z domačimi prebivalci leta 1906 presekalo kilometer za 1000 Kr., a leta 1908 za 2000 K. to je za 3000 K tri kilometre Najprej bi trebalo cesto presekati do kraja in potem zgraditi tri male mostove in postaviti ograje.

Prvo podpisani se zavzemlje že leta za to, da bi se že enkrat dovršilo to neobhodno cesto, ali zdi se, da se državne oblasti nečeno tako zavzeti za to vprašanje kakor bi se morale ker je gradnja začel neki okrajni glavar s prispevki za blaženje bede in ker ni dal svojega načrta dotični stavbeni oblasti v odobrenje in potrjenje.

Radi vsega tega stavljajo podpisani na njegovo prevzvišenost gospoda ministra za javna dela sledeče vprašanje:

Hoče-li vaša prevzvišenost nemudoma naložiti stavbenim oblastim v Primorju, da se ukrenejo takoj potrebni koraki, da se že enkrat zgradi neobhodno potrebna cesta Jelšane-Brdo v krajni občini Jelšane, političnega okraja Koper v Istri, ter v ta namen izposlovati iz državnih sredstev potrebno pripomoč za dogradnjo rečene ceste.

Domače vesti.

Imenovanje v bančni stroki. Upravni svet „Unionbanke“ je imenoval dirigenta tržaške filijalke te banke, Fortunata Vivan-teja pl. Mirabella, ki vodi podružnico že od l. 1870. za ravnatelja „Unionbanke“ in tudi v načelstvo banke. Vivante ostane na svojem dosedanjem mestu v Trstu.

O nekem čudnem „slučaju“, ki se je dogodil v vrstah tržaških italijanskih, smo prejeli iz italijanskih krogov poročilo, iz katerega posnemamo sledeče podatke. Imenuje se razna imena, katerih ne moramo priobčevati, dasiravno je pri celi stvari udeležen neki gospod, o katerem je splošno znano, da bi najraje v žlici vode utopil zadnjega tržaškega Slovenca. Navedemo naj torej samo činjenice, ki pa so po omenjenem poročilu nelzpodbitne. Seveda bodeta „Piccolo“ in „Indipendente“ trdnovratno molčala o tem škandalu, ker so prizadeti njuni najodličnejši ljudje.

Ni dolgo temu, kar je prišla v konkurz neka znana italijanska trgovska trdka manufakturne stroke, ki ima svoje prodajniške prostore prav v sredini mesta. Za upravitelja konkurzne mase je bil imenovan oni slovenožec, ki smo ga omenili zgoraj, in ta upravitelj, ki sicer opravlja javne posle in postavlja pred označbo svojega poklica celo „c. kr.“, je poslal trgovinskemu sodišču stroškovnik za pettisoč kron za svoj upraviteljski trud. Lepa svota je to, a to ni še tako čudno, pač pa je čudno to, da ni niti specifikiral teh stroškov, temveč kar kratkoma zahteval okroglo svoto 5000 kron.

Sodišče je seveda zahtevalo natančno specifikirane stroške, s čimer pa je seveda spravila v velikansko zadrego gospoda upravitelja konkurzne mase, ker nikakor ni vedel, kako bi spravil skupaj tako veliko svoto. Zato pa je tudi odgovoril sodišču, da noče specifikirati stroškov, in je ponovno zahteval, da mu sodišče prizna zahtevano svoto 5000 K.

Malo čudna je res ta stvar, in čudno se nam zdi, kako to, da se tako mirno trpe take stvari. Prepričani smo, da bi v nasprotnem slučaju, ako bi bil to kak Slovenec, nemudoma zopet „posredovale“ razne „zbornice“, da bi bilo sodišče preplavljeno z zahtevami, da naj začne uradno postopati proti njemu. Toda dotičnik ima najboljše zveze, je steber tržaške kamore, in zato vse molči. Kako bi trgal kamoristični listi Slovenca v takem slučaju,

kako bi vriskala „Piccolo“ in „Indipendente“, tako pa seveda niti ust ne odpre nihče.

Počakali bomo še nekoliko, da vidimo, kaj ukrene v tej zadevi sodišče samo; če pa tudi tu ne bo nič, pa izpregovorimo jasneje.

Čivilta latina! Te dni je na trgu pri „Rudečem mostu“ prodajala neka mlada kmečka deklina dve gujati. Elegantno opravljen gospod jo je (v laškem jeziku) vprašal za ceno. Kmetica je odgovorila, oziroma, je povedala ceno, po kateri prodaja. Revica je storila to v jeziku, ki ga zna — v slovenskem. Da ni nikdar storila tega! Kakor da ga je gad pčil, je Lahom shropel nad revno kmetico in ji prerekel vse, — same cvetke dedne kulture. Med drugim je laško lajal: „Kaj ravno v tem umazanem jeziku prihajaš prodajat sem v Trst! V jeziku barbarov — katerega ne morem trpeti niti od daleč itd.!!“

Čudom se je čuditi našim ljudem, da so tako potrpežljivi in da ne dajajo takim nesramnežem primerne jim lekcije. Sicer ne zamerjamo kmetici, ki čisto niti ne umeje psovki in ne vedo, kaj jim sinovi civilta latine vse prerokajo; ali oni, ki razume naj bi ne pustil nekažnjeno takega prostaškega žaljenja naših ljudi in naše narodnosti. Pij — taka civilta latina!

Akademija hrvatskega društva Strossmayer. Poročilo o tej prireditvi smo zaključili z opazko: „O nadaljnjem teku akademije, žal, ne moremo poročati, ker nam ni bila dana prilika, da bi dalje prisostvovali.“

Ker se je od udeležene strani izrazila bojazen, da bi se ta opazka mogla napačno tolmačiti, smatramo za svojo dolžnost, da na podlagi formalne izjave sl. odbora hrvatskega društva Strossmayer pojasnimo, da ni noben odborik imenovanega društva niti od daleč mislil, gotovo ne pa iz hudobnega namena, delati našemu poročevalcu težkoče pri vršenju njegove časnikarske dolžnosti, tako, da je pripisati le neljubemu nesporazumljenju, da se naš poročevalec ni mogel do konca udeležiti omenjene prireditve.

Predavanje v NDO. Opozarjamo na današnje predavanje NDO, ki se vrši ob 8. zvečer v prostorih N. D. O. ul. sv. Frančiška št. 2. Predaval bo gosp. dr. Josip Mandić in sicer o predmetu: „Zločinec in družba.“

Krajna skupina mestne plinarne N. D. O. sklicuje za soboto, 30. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu javen shod z dnevnim redom: Razmere v mestni plinarni.

Ciril- Metodova družba priporoča vsem rodoljubom svojo veliko zalogo narodnega kolka. Kdor pošilja svojim znancem in znankam spomladanske in velikončne pozdrave, naj nikar ne pozabi prilepiti na razglednico ali pismo tudi družbeni narodni kolek. Ta mali izdelek vsakdo lahko utrpi, CM družba pa vendar dobi potem skupno lepe zneske. Kopujte torej narodni kolek ker s tem koristite ob enem prepotrebni šolski družbi!

Za mornariški dom v Trstu je prinesel ples krajne skupine mornariškega društva (Flottenverein) znesek 4140.42 K. Svota je izročena vodstvu mornariškega doma, ki se ima zgraditi.

Izleta NDO, ki se vrši v nedeljo ob 2. uri pop. v Šklednju, se udeleži cela godba NDO, ki šteje okoli 40 mož. Za izlet vlada veliko zanimanje. Kdor si želi preskrbeti poprej vstopnico na veselico, jo dobi v uradu NDO v ul. sv. Frančiška št. 2 — Vstopnina 40. vin za osebo.

Družbi sv. CM je poslal g. Fr. Skerlec od Sv. Tomaža 3 K, katere sta darovala g. Iv. Velič, trgovec v Ormožu 2 K in g. Iv. Grivec 1 K, mesto svetla na grob pok. g. Fr. Loparnika. Na izrednem občnem zboru društva „Morje“ v Vižovljah se je nabralo za CM družbo 6 K, te so darovali gg. Al. Pernačič, Mart. Furlan, Iv. Šuc, Jak. Klemenc in Al. Peric po kronskih darovih. G. V. Watzek v Šmartnem pri Litli je poslal 6 K, prebitek I. slov. recitatorja g. V. Rožanskega od njegovega predavanja v Litli 20. t. m. Gospa Ana Podboj v Ribnici je darovala 10 K mesto venca na krsto g. Amaliji Podboj v Ilirski Bistrici. Hvala!

Stoletnica škofa J. Dobrile. 16. aprila se letos završuje 100 let, odkar se je rodil blagopokojni škof Juraj Dobrila. Ob tej priliki je izdala knjigarna I. Novaka sliko njegove rojstne hiše, male neznatne kočice v vasi ježenje pri Pazinu. Nakup te slike, originalni bakropis (Radlerung, agna foste) slovenskega slikarja S. Šantla priporočamo ne le, ker je med slovenskimi slikarji le pčilo število onih, ki se bavijo z grafično umetnostjo te vrste, posebno pa zato, ker je del čistega dohodka namenjen družbi sv. C. in M. za Istro. Slika je natisnena v omejenem številu eksemplarjev ter stane le K 3, z okvirjem pa K 4.50.

Naroča se pri knjigarni I. Novak v Pazinu (Istra).

Odbor tržaške podružnice „Glasbene Matice“ ima svojo sejo danes v petek, dne 29. t. m. ob 9. zvečer v restavraciji „Balkan“.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer pevka vaja za mešan zbor. Prosim vse p. n. pevke in pevce, da pridejo točno in polnoštevilno. Pevovodja.

Pevsko društvo „Trst“. Danes v petek točno ob 8. zvečer pevka vaja za mešan zbor. G.čne pevke in pevci so naprošeni, da pridejo polnoštevilno k tej vaji. Vaje se vršijo v prostorih „Delav. podp. društva“ ul. Galatti 20, I. n.

Članom „Delavskega podpornega društva“ se naznanja da bo jutri 30. t. m. ob 7. uri zvečer volilni shod v društvenih prostorih. Na obilno udeležbo vabi velilni Odsek.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah vabi vse člane in prijatelje društva na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 31. marca t. l. ob 3.30 popoldne v gornji dvorani „Nar. doma“ v Barkovljah.

Hrvatsko društvo „Strossmayer“ priredjuje svoj več najavljeni izlet do Boršta, dojdne nedelje. Sastajališče pred „Narodnim domom“, u 1 sat i po popodne, odakle če se odpotovati pješke preko Lonjera, Katinare i Ricmanja do Boršta (dvorac „Moccò“).

Zadruga opravičenih posestnikov v Bazovici vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 31. marca ob 4 pop. v prostorih „Kons. društva“ istotam.

Kolesarsko društvo „Balkan“ priredi v nedeljo dirko hitrosti na 1. kilometer. Vpisnina je eno krono. Vpisati se je treba pri g. Kranjcu, kavarna „Minerva“, ali v soboto istotam pri odboru.

V soboto seja koles. društva „Balkan“. K seji so vabljeni tudi dirkači in drugi člani, ki se zanimajo za šport.

Godbeno društvo „Volarič“ v Lonjerju bo obdrževalo danes, dne 29. t. m. svoj redni občni zbor v prostorih „Konsumnega društva“ istotam. Začetek ob 8. zvečer.

Slov. delavsko izobraževalno društvo za Trst in Primorje s sedežem v Trstu sklicuje v nedeljo, dne 31. t. m., ob 5. pop. ustanovni občni zbor v dvorani ulica Stadion št. 19, I. n. s sledečim dnevnim redom: 1) Nagovor predsednika, 2) Prečitlanje društvenih pravil, 3) Volitev predsednika, 4) Slučajnosti, 5) Volitev odbora, 6) Vpisanje novih članov. Pripravljalni odbor.

Tržaška mala kronika.

Trojčke je povila. Dne 22. t. m. je povila pri Sv. Barbari v Miljskem hribu neka 33 letna Marija Korošec trojke. Mati in novorojenčki so zdravi.

Neveren natak. Natak Giuseppe Misili, 35 let star, Tržačan, ki stanuje na Acquedottu št. 23. se je včeraj jutraj ob dveh nekaj sporekel v ulici delle Poste z mehanikom Lazarjem Ignjatovičem, stanujočim v ul. del Belvedere št. 25. Končno pa je potegnil iz žepa nož, udaril svojega nasprotnika po glavi in ga precej nevarno ranil. Masilija so aretirali.

Zaradi tatvine sta bila zopet aretirana dva delavca v novi prosti luk, ker sta ukradla na tamkaj zasidranem Lloydovem parniku nekaj čaja, eden 85 dek, drugi pa 1 kg 40 dek. Oba so seveda vtaknili v luknjo. Čudno, da se ti ljudje ne spametujejo! Toda, kaj hočeš, postavi kozo k zelju in ji ne natakni nagobčnika, bo žrla, in če jo tudi tolčeš s palico, bo le še prišla nazaj na zelje.

Mlad tatič. Pri založniku budjevejškega piva Smolenskem je neki 13-leten deček, Josip Sustić, doma iz Dalmacije pokradel več kletarskih predmetov, kakor pip itd. in je obenem poškodoval aparat za pretakanje piva ter s tem napravil škodo za najmanj K 600.

Koledar in vreme. — Danes: Mati božja 7 žalosti. — Jutri: Angela dev. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 17 C°. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma motno. Milo. Zmerni zap. vetrovi.

Nar. del. organizacija.

— Skupina zidarjev N. D. O. sklicuje za soboto, 30. t. m. točno ob 7. zvečer sestanek v „Konsumnem društvu“ (pri „Valentinu“ v Šklednju).

— Narodna delavska organizacija v Trstu sklicuje za nedeljo, 31. t. m. ob 3. pop. javni shod na vrtu „Gospodarskega društva“ v Šklednju. Dnevni red: „Položaj slovenskega delavstva v Šklednju in okolici“. Poročal bo tudi dr. in dež. posl. g. dr. Rybář.

Škedenjsko delavstvo! Udeleži se shoda v obilnem številu!

— Delavcem tehničnega zavoda pri Sv. Andreju se naznanja, da bo jutri v soboto, urad NDO pri sv. Jakobu odprt od 5. ure pop. naprej do 8. ure. Vsi oni, ki so se vpisali, a še niso prišli po članske knjižice, so naprošeni, da pridejo po nje. Vpisoval se bo tudi nove člane.

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obrnite se zaupno v skla-
išče izgotovljenih oblek **Armando Levi**, Trst, ul. Carducci
32 vogal Santorio

Nashe gledališče.

V nedeljo popoldne ob 4. uri bodo peli poslednjikrat v tej sezoni priljubljeno Kalmanovo opereto

„JESENSKI MANEVRI“

Glavno, tenorsko partijo poje g. Ljubiša Iličić, tenorist deželnega gledališča v Ljubljani. „Jesenski manevri“ so najlepša opereta, uprizorjena v tekoči sezoni. Oni, ki še niso imeli prilike videti na slovenskem odru te naravnost briljantne operete, naj ne zamude nedeljske poslednje predstave.

Zvečer bo slavnostna in poslovilna predstava naše ljubke in splošno priljubljene igralkice. Poslovi se namreč od nas, naša nadarjena nalvka gospica Ivanka Mekindova. Gospica se poslovi v krasnem sentimentalnem igrokazu

„LOWOODSKA SIROTA“.

Vsem, ki leži na srcu napredek in procvit Slovenskega gledališča v Trstu, bodi ta predstava topla priporočila, kajti gospica Mekindova je do zadnjega trenutka zvesto izpolnjevala težke dolžnosti slovenske igralkice. Tudi ona je pripomogla s svojo marljivostjo, da danes naše gledališče tako lepo napreduje. Izkazimo torej čast vili sotrudnici na kulturnem polju s tem, da v nedeljo zvečer napolnimo gledališko dvorano.

Gospodarstvo.

Kmetijski napredek Srbije. Srbsko poljedelstvo je v zadnjem desetletju zelo lepo napredovalo in doseglo prav lepe uspehe. Za ta napredek in te uspehe gre zahvala v prvi vrsti raznim javnim ustanovam, n. pr. poljedelski zadrugi, kmetijskemu društvu i. t. d., a ne v zadnji vrsti srbskim kmetom samim, ki so zelo zavzeti za napredek. Srbski kmet si prizadeva, da bi svojo zemljo obdeloval na način, ki bi mu prinesel največ dobička in največji pridelek in to prizadevanje se najlepše zrcali v številnih statističnih izletih iz leta 1910.

Glasom omenjene statistike je bila:

Površina obdelane zemlje v hektarih	Uspeh žetve v tovorih
1900	1910
Pšenica 310032 385584	2214070 4235111
Koruzna 463333 585426	4692063 8434401
Rž 35585 50440	172249 384212
Ječmen 74814 107524	491931 1479509
Oves 83236 103101	338980 778575
Grahovina 4657 5788	14541 33886
Proso 407 438	2708 3238
Ajda 2004 2369	7956 9514
Fizol 5851 9871	221061 620123
Sočivje 372 589	1244 9651
Grh 172 838	944 9591
Zelja 5363 8690	297154 502752
Krompir 7564 11146	284894 846362
Česenj 2811 3384	45258 76616
Cebula 2320 4260	57035 203924
Konoplje 10917 15454	54849 220796
Lan 909 1723	4060 9944
Sladkorna pesa 235 3002	61840 864560
Duhan 1356 2151	9169 19567
Detelja 3799 12798	155593 758953
Travniki in pašniki 318564 313145	5342207 7396105
Slive 110511 148335	3693486 2976778
Drugo sadje — —	800481 1196909
Vinogradi 56383 35210	146301 153560

Iz gornjih statističnih podatkov se razvidi, da so vse vrste kultur v zadnjih desetih letih znatno napredovale glede ekstenzivnosti, a še več glede intenzivnosti obdelovanja. Meji tem, ko je n. pr. razsežnost žitnih in koruznih polj napredovala za približno 25%, je pridelek koruze in žita poskočil pri koruzi za 85, pri pšenici za 90, pri rži za 120 in pri ječmenu celo za preko 200%, kar dokazuje, da se je način obdelovanja znatno zboljšal. Pri nekaterih vrstah je pridelek celo za desetkrat, da pri sladkorni pesi kar trinajstkrat večji, nego pred desetimi leti. Povišek produkcije sladkorne pese dokazuje, da se je med tem že precej razvila tudi sladkorna industrija.

Vinogradi so po obsegu padli, ker se ne izplačuje obdelovanje; no, dasi je obseg vinogradov padel od 56.383 na 35.210 hektarov, je vendar produkcija vina poskočila od 146.301 na 153.569 vedrov, kar dokazuje, da se je tudi vinograde intenzivneje in pridneje obdelovalo. To so vsekako zelo razveseljivi znaki, ki dokazujejo dovolj jasno veliki napredek kmetijstva kraljevine Srbije v zadnjih desetih letih.

Kreditne razmere v Avstriji. Trgovska in obrtna zbornica v Libercah je imela dne 27. t. m. sejo, v kateri je član zbornice dr. Neumann omenil položaja, ki je nastal zbog znanega govora generalnega tajnika avstro-ogrsko banke dr. Prangerja in postopanja avstro-ogrsko banke, ki odklanja menice, kakoršne je sicer brez prigovora eskomptirala. Dr. Neumann je rekel, da trpi vsled tega veliko škodo trgovstvo, posebno

v gospodarsko bolj zaostalih deželah. Začasni predsednik zbornice Karol pl. Zimmermann je odgovoril, da more kot generalni svetnik avstro-ogrsko banke ugotoviti, da mu ni znan noben slučaj, v katerem bi banka bila odklonila kako efektivno blagovno meniso. Vest, ki so prodrele v javnost, so pretirane. Od vseh v skoro 400 milijonov kron znašajočem znesku menic, jih je bilo odklonjenih le za K 78.000. Avstro-ogrsko banka je kljub neugodnemu položaju denarnega trga storila vse, da bi industriji zagotovila cenen kredit. Da pa ne podpira kreditov za borzne in stavbene špekulacije, se jej ne more šteti v zlo.

Povišanje davkov. Državni poslanec Steinwender je k novemu zakonu o osebnih dohodkih, ki je sedaj predmet posvetovanj v davčnem odseku, stavil več predlogov, ki merijo na to, da za osebe, ki lažje plačajo, bolj obdačijo, nego so bile obdačene dosedaj. Pred vsem predlaga posl. Steinwender, da se naloži dodatno davek od dividend, ki znašajo več kot 10%. Ta dodatni davek bi na podlagi predlogov posl. Steinwenderja znašal za dividende od 11 do 12% — 3%, 13 do 14% — 4%, 15 do 16% — 8%, 17 do 20% — 10%, za daljše 20% presegajoče dividende 15%. Dalje se poostri nameravani davek samcev. Davčna doklada za osebe, ki nimajo za nikogar skrbeti, se poviša od prvotno imenovanih 15 na 30%, za osebe, ki imajo skrbeti za eno osebo od 10 na 20%, vendar to le za one, ki imajo več, ko K 2000 dohodkov.

Vesti iz Goriške.

Združeni pevski družbi tržaških in goriških Nemcev sta imeli v nedeljo in ponedeljek dopoludne običajno pomladansko veselico v prostorih tukajšnje Schulvereinske šole. Obisk je bil dober, kajti navzoča je bila odrasla nemška inteligenca, ki se brez pogoja pokorava komandi gospodov gozdarske oblasti, postajenačelnika in prijatelja Slovencev, Wieserja in „Losvonromlerja“ Kropscha.

Ko so dovolj pili in pili, sledil je v ponedeljek popoldne pešizlet v bližini naš St. Maver. Tu se je svobodna zabava nadaljevala, a udeležil se je tudi ravnatelj goriške „Lehrerinnenanstalt“, ob prihodu v harno pozdravljen s „Heil Sniderschutz“. Česa je gospod ravnatelj iskal v tej družbi? Zlahajajo li nemški pedagogi in uradniki na veselice Ciril-Metodove družbe in Solskega doma? Škoda, da nismo tega „Heil Sniderschutz“ slišali pred mesec. Če vest ne odgovarja dejstvom, prav radi preklečemo!

Iz Kanala. Kmalu bomo imeli občinske volitve. Govori se marsikaj in sklepa — po ovinkih. Mi pa ključemo volilcem kanalske občine: Prihitite v obilnem številu na volišče vsi, ki ste blage volje in ki vam je res na srcu blagor občine — brez razlike političnega mišljenja. Složite se in volite v občinski zbor može, ki hočejo delati za korist občinarjev. Takov mož je naš sedanji župan, g. Anton Križnič. On ima vse potrebne lastnosti za načelnika občine. Ravnajmo se po geslu: „Viribus unitis“!

Iz Mavhinj. Pred par tedni je bil objavljen v „Edinosti“ precej obširen dopis, zadevajoč naše „Sokolsko društvo“.

Ker sodim, da je nespametno obešati vsako društveno malenkost na veliki zvon, se mi zdi potrebno radi razburjanja nekaterih stvar malo ublažiti: Povedati moram br. dopisniku, da je priloženi dopis ugajal skoro vsem društvnikom — toda grajali so ga splošno le zato ker take društvene zadeve ne spadajo v javnost.

Hvaležni smo pa neznaneu bratu za pouk o pomenu sokolske ideje. Dobro bi bilo, ako bi se to natančneje in umiljeve razložilo v obliki predavanja, ki smo ga zelo potrebni. Bil bi nam dobrodošel! Po dopisu užaljenim br. svetujem z br. dopisnikom vnovič, naj si oni, kakor ostali ne užaljeni zapomnijo, da je red in disciplina temelj društva in bratske sloge.

Da bi nas pa javnost, po prvem dopisu strogo ne obsojala, moram pribiti, da društvo lepo napreduje. Preskrbelo si je tri vadiatelje, ki so z dobrim uspehom napravili potreben izpit po obiskovanju tečaja v Trstu. Ti so nam porok, da se bode tudi telovadba redno gojila in da bomo vsestransko napredovali.

Sklenilo se je nabaviti še ostalo potrebno orodje; prirediti lepo pomladansko veselico, sploh delovati z vso voljo do dosega cilja. Na br. pa apelujem, da se z vso vnemo posvetijo k temu, da ne bode več povoda — pisati v javnosti o naši misli. Bodimo „Sokol“ v srcu, ne na papirju! Sokol II.

Častnik pred okrajno sodnijo v Kanalu. Svoj čas so nekemu častniku, ki je prišel vasovet v bližnjo vas nad Kanalom, vzeli sabljo. Stvar je bila ta: neki računski častnik se je prikazal parkrat po noči okoli hiše Podbrščekove v Gorenjempolju. Domači

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. vit. dr. R. Tonin-a, Kahira
glavnega zdravnika v ital. bolnišnici Umberto I.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Pogostoma uporabljam čez 12 let Železnato Kina-vino Serravallo v svoji privatni praksi in v italijanski bolnišnici Umberto I.; jaz moram s vso vestnostjo in iz srca podpricati, da je vino Serravallo tonično in izborna v vsakem oziru in da je zlasti priporočljivo v gorkih deželah za najrazličnejše bolezni, ne samo radi svoje okusnosti in uspešnosti, ampak tudi, ker vsebuje gotovo količino alkohola.

KAHIRA, 25. I. 1911.

Dr. R. TONIN.

Ker občni zbor, sklican na 26. marca t. l. ni bil sklepčen, vabi

TRŽAŠKA POSOJILNICA in HRANILNICA
registrovana zadruga z omejenim poroštvo

na

XX. redni občni zbor

kateri bo sklepčen ob vsakem številu navzočih zadrugnikov po § 49. zadr. pravil in ki se bo vršil

v nedeljo dne 14. aprila 1912.

ob 10. uri dopoludne

v veliki dvorani v lastni hiši (Piazza della Caserma šte. 2).

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje let. računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Prememba pravil.
5. Razni predlogi.*
6. Volitev načelnstva.
7. Volitev nadzorstva.

TRST, dne 27. marca 1912.

NAČELNIŠTVO.

* § 50. Vsak zadrugnik sme pri občnem zboru staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.

O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v pretes, ali če se morajo izročiti posebnemu odseku, ali nadzorstvu, ali pa načelnstvu, da se o njih poroča v bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Velika vinska klet

OPČINE, dvorišče Gorjup.

Prodaja se najmanj 56 litrov.

Istrski teran	po 56. vin liter
Kraški teran	76
Belo Rizling	52
Burgundsko belo	68
Pristna žganja	K 140

Žganje se pošilja tudi 5 litrov v botilkah.

Poljita se po povzetju.

JOSIP SOSIČ št. 176.

Stanovanja

se oddajo v „Narodnem domu“.

Poizvedeti je pri hišnem upravitelju v Trz. posojilnici.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preskrbela svoje prodajalne:

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Rettori 1 in
v GORICI, na Starem trgu 1 (na vogalu Rabatišča)

s svežim poletnim, črnim in barvanim obuvalom ličnega kroja in dela
ter finega in trpežnega usnja.

Zato se priporoča za obilen obisk ob priliki bližnjih Velikonočnih praznikov.

Lovrenc Botac

Trst - ul. Piccardi, vogal Pasquale Revoltella - Trst

Nova trgovina jestvin in kolonijalnega blaga.

Postreže se vedno z dobrim in svežim blagom
prve vrste :: ter po nizkih in zmernih cenah.

POSTREŽBA NA DOM. POSTREŽBA NA DOM.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

so bili v strahu, kaj je, nekoč so videli, da ima človek, ki dela nemir okoli hiše, kapo. Ko je umrl gospod, je nekoč zopet priložil oni častnik iz Kanala v Gorenjopolje v Podbrščekovo hišo. Domači so se bali, so mislili, da straši; slednjič ga je prijel sin Ivan Podbršček v hiši; oficir je rekel, da je finančar ter da ga lahko aretira, ker imajo luč v hiši. Podbršček je zapazil na to, da je častnik segnil kakor bi hotel potegniti sabljo, pa ga je prijel in vrgel ob tla. Tiščal ga je k tlom, vzeli so oficirju sabljo in potem so ga pustili, da je šel. Sabljo je Podbršček izročil orožnikom ter povedal, kaj se je vse godilo. Ivan Podbršček je bil klican pred sodnijo v Kanal, obtožen, da je poškodoval onega oficirja. Navzoč je bil pri razpravi tudi oficir, ki je priznal, da je šel v Gorenjopolje, ker se mu je tisto noč zahotelo... Podbrščekovi imajo namreč hčer, ki mu je dopadla. — Razprava v Kanalu je končala tako, da je bil Ivan Podbršček oproščen obtožbe.

Take le reči trgajo dobro razmerje, katero naj bi vladalo med vojaštvom in prebivalstvom. Tako postopanje, kakoršno je zagrešil oni oficir, seje v ljudstvo srd proti oficirjem. Naši ljudje so potrpežljivi do skrajnosti, da pa ne pustijo, da bi delal kdo z njimi kar bi hotel, četudi je oficir, imajo pa popolnoma prav. — Dogodek z onim oficirjem je razburil prebivalstvo po celim Kanalskem. Naj se ne zgodi več kaj takega in naj nikdo ne sodi krivo našega ljudstva v takih slučajih, kar se tako rado pripeti!

Strokovna nadaljevalna šola za zidarje v Renčah sklene šolsko leto 1911 do 1912 dne 31. t. m. ob 3. in pol popoldne. Ob tej priliki se odpravi razstava šolskih izdelkov, katero se lahko ogleda še v mesecu aprilu. Občinstvo, ki se zanima za obrtno šolstvo, dobrodošlo!

Posebni vlak do Nabrežine. Z zadnjim dnem meseca marca začne voziti po južni železnici iz Trsta do Nabrežine ob nedeljah in praznikih posebni vlak ob znatno znižanih cenah za II. in III. razred. Vlak bo odhajal iz Trsta ob 3:55 pop., ustavljal se bo v Miramuru, Grižanu in Sv. Križu in bo prihajal na Nabrežino ob 4:36 pop. Nazaj z Nabrežine v Trst bodeta vozila dva vlaka in sicer od 1. majnika ob 6:31 in 9:55 zvečer, od 1. majnika dalje pa ob 7 in 10:29 zvečer, ki bodeta prihajala v Trst ob 7:07 in 10:35, oziroma 7:30 in 11:02 zvečer. Poleg teh vlakov pa bodeta vozila z Nabrežine v Trst še dva vlaka in sicer od 1. majnika do 9. junija in od 15. septembra do 3. novembra ob 6:45 z dohodom v Trst ob 7:15 zvečer in od 16. junija pa do 8. septembra z Nabrežine ob 7:30 z odhodom v Trst ob 8:04 zvečer.

Cene voznim listkom za tja in nazaj iz Trsta so: za II. razred do Miramara ali Grižana I K, za III. raz. 60 vin.; do Sv. Križa II. raz. K 1:40, III. raz. 90 vin.; do Nabrežine II. raz. 1:50, III. raz. 1 K.

Bralno in pevsko društvo „Zora“ v Kostanjevici na Krasu priredi dne 14. aprila t. l., v slučaju slabega vremena pa osem dni kasneje na dvorišču krčmarja Fr. Uriha hišna št. 84 veliko spomladansko veselico.

Bralno-pevsko društvo „Stanjel“ v Štanjelu bo imelo veliko spomladansko veselico dne 5. maja t. l. in ne dne 28. aprila kakor je bilo že objavljeno.

„Društvo Goriških Slovenskih Fotomaterjev“ v Gorici naznanja, da se bo vršil ustanovni občni zbor dne 31. marca ob 10. uri popoldne v prostorih hotela „Zlati Jelen“ in ne (kakor prej določeno) dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer, ker se vrši tega dne koncert Pevskega in glasbenega društva v Gorici. Pripravljali odbor.

Vesti iz Istre.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Lazaret s sedežem pri Pobegih sklicuje svoj občni zbor v nedeljo, dne 31. t. m. ob 4 popoldne v gorenjih prostorih „Konsumnega društva pri Pobegih“. Ob tej priliki se bo sprejemalo tudi nove člane. Delokrog te podružnice obsega ves Lazaret; zato pričakujemo obilne udeležbe iz vseh bližnjih vasi. Dobrodošli tudi vsi drugi rodoljubi in prijatelji naše družbe!

Novo društvo. Namestništvo je vzelo naznanje ustanovitve pevskega in bralnega društva „Domobran“ v Manzanu na Pomurju.

Premestitev peš-pošte Bal-Rovinj v pošto vožnjo. S 1. aprilom t. l. se opusti dnevno enkratna peš-pošta med poštnima uradoma Bal in Rovinj ter se vpelje mesto iste dnevno enkratna, enovprezna poštna vožnja s sledečim voznim redom: odhod iz Bala ob 6. uri 45 min. predp. prihod v Rovinj „ 8. „ 15 „ odhod iz Rovinja „ 1. „ 45 „ pop. prihod v Bal „ 3. „ 15 „

Bojna ladja „Szigetvar“ je dospela iz Port-Saida v Pulo. Na krovu je vse zdravo.

Druge slovenske dežele

S Kranjskega. V pravo sramoto za c. kr. cestno upravo je postala državna cesta iz Cola nad Vipavo do Šturij. Še do pred par leti je bila to prav lepa cesta, čeravno je prevažalo po njej do sto in še več jako

težkih vozov na dan. Sedaj pa že več časa ne popravljajo več te ceste. Zato je postala popolnoma nerabna ter podobna strugi hudournika. Nihče ne more po tej cesti srečno, brez države, pripeljati voza v Šturje. Ob cesti leži vse polno lesa, ki se je vozniškom prevrnil ter si ne upajo več ponj. Vozniki z bolj težkimi tovari se morajo posluževati nad eno uro več daljave po skladovni cesti čez Vrhopolje. Tudi vojaščina, zlasti topničarji, se ne bodo mogli ob svojih vsakoletnih prehodih, posluževati gor omenjene škandalozne ceste, ako je ne popravijo. Radi nerabnosti te ceste je že veliko voznikov moralo opustiti vožnjo ter se s tem odreči svojemu zadnjemu koščku kruha na domači grudi ter se podati v tujino. To je res pravi škandal! Vlada obljubljuje razne akcije za olajšanje bede, a tu jo še posvsepuje. — Ej, kje ste gospoda poslanci gospodovalne stranke na Kranjskem? Kdor ne verjame, naj pride pogledat, da se prepriča!

Popotnik.

Razne vesti.

Drzni tolovaji. Iz Pariza poročajo, da je šest lopovov dne 24. t. m. zjutraj vstavilo v Montgeronu pri Corbeilu neki avtomobil. Pri napadu na avtomobil so ranili enega potnika, ubili šoferja in na to pobegnili z avtomobilom. — Iz Chantillyja pa javljajo, da je v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 11. dopoldne dospel tja avtomobil s šestimi osebami. Štiri moški oboroženi z revolverji so udrli v podružnico „Banque General“, ubili dva blagajnika, nekoga tretjega uradnika pa so težko ranili. Tolovaji so potem ugrabili 40.000 frankov. Ta dogodek je silno razburil prebivalce bližnje okolice, katerih nekateri so udrli za razbojniki. Ali ti so se neopretno streljajoč z revolverji umaknili v smeri proti Parizu. Sodijo, da so to tolovaji, ki so v Montgeronu ugrabili avtomobil.

Samomor milijonarke. — V Novem Jorku je vzbudil veliko senzacijo samomor mlade soproge milijonarja Blermana. Vzrok samomora je neznan. Mož samomorilke se je nedavno vrnil s potovanja okoli sveta. Milijonarka, ki se je poročila leta 1903, se je obesila v kopalnici. Med milijoni tudi ni človek srečen!

Ženska volilna pravica na Kitajskem. Londonska „Times“ poroča iz Nankinga, da je kitajska narodna skupščina sprejela resolucijo, s katero se ženstvu v načelu priznava volilna pravica, izvedbo pa se odloži na nedoločen čas.

Denarna vrednost ženskih dražesti. Ameriške sodnje so že sestavile celo listo denarnih odškodnin za izgubo ženskih dražesti. Izlasti visoka je odškodnina za izgubo las. Pariški list „Eclair“ piše, da je neka sodnja v Združenih državah Severne Amerike obsodila neko železničarsko društvo, da plača odškodnino 8000 kron neki gospe Klari Bidarro, ki je povodom neke železniške nesreče dobila tako poškodbo, da so jo zdravniški prisilili, da je odrezala svoje lase. Neki delavki, ki je pri tvorniškem delu izgubila svoje lepe plave lase, je sodna prisodila 20.000 kron odškodnine. Poleg las dobivajo tudi brazgotine veliko denarno vrednost. Tako je neka gospica Florence Elder bila za brazgotino, ki je uničila lepoto njenega levega lica, odškodnovana z 12.000 kronami, dočim so neki Bessie Andreus iz Čikaga izplačali za izgubo nosa le 10.000 kron, in če tudi je v poslednjem slučaju šlo za dovršeno lepoto nosa grške oblike.

Električna brza železnica. V Novem Jorku je inženir električne stroke Bachelet izumil novo železnico, ki preseže s svojo hitrostjo vse dosedanje železnice. Električni motorji te železnice so previdevi s posebnimi elektro-magneti, ki zmanjšujejo tlak zraka tako, da zamore voziti železnica z največjo hitrostjo. Po dosedanjih poskusih je ugotovljeno, da zamore nova električna železnica doseči na uro hitrost 300 milj.

73 šolskih zdravnic je dosedaj nastavljenih na Angleškem; v 6 občinah stoji na čelu šolske zdravniške službe. Razun tega je nastavljenih 289 šolskih sester, ki imajo oskrbovati in nadzorovati nego bolnih in slabotnih šolskih otrok.

Boj z divjim petelinom. V Faldi na Nemškem je šla 14-letna deklica Filomena Schnell skozi gozd. Kar nenkrat je mimo ideo deklico napadel divji petelin. Z ostrimi kremplji, kljunom in močnimi peruti nje jo je obdeloval po glavi. Slučaj je hotel, da je deklica, ki se je obupno bila s petelinom, padla, petelin pa je prišel pod njo. K sreči je ležala blizu palice, s katero je deklica petelina tako dolgo obdelovala, da je bil mrtev. Vsa krvava je prinesla deklica mrtvega sovražnika-petelina domov. Petelin je raztrgal deklici obleko in jej lice hudo razpraskal. Divji petelin je tehtal 12 kilogramov.

DAROVI

— Svetovniški podružnici CM darovalo je „Gosp. društvo“ na Frdeniču o priliki podružnične 25-letnice 10 K. Srčna hvala.

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekalistična Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje prava mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpoložljive vzorce na ogled. Cene zmerne.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 svet. besed. Manjši italijanski besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in ner. oddelka.

Gramofoni znamke „Angelj“. Izbor slovenskih in srbsko-hrvatskih samo v trgovini Zanetti. Ulica Cavana 6. 639

Soliden mladenič, 29 let, z dobro v svrhu ženitve. Samo resne ponudbe pod šifro „Bodčnost št. 165“ pošte restante Trst glavna pošta. 721

V Sežani je nova zaloga biciklov, motociklov tovarne Puch v Gradcu. Zastopnik Alojz Kineze. Prodaja tudi na obroke ter zamenjuje stare bicikle z novimi proti doplačilu. 466

Stalni krajevni agenti zmožni nem. — ščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Prilika: Pohištvo za zakonsko sobo iz jese. novine, novo, nepolirano, finejšje, angleškega sloga, drugo že rabljeno samo dva meseca, skoraj novo iz orehovine, nemškega sloga, kompletno z mramorji iz zrcali se prodajo po ugodni ceni. — Kerbler, Molino a Vento 7. 663

Dr. K. Lukež

odvetnik v Lovranu

išče

popolnoma izvežbanega sollicitatorja

(zlasti v zemljeknjižnih poslih). Znanje italijanščine se želi. Vstop, če mogoče, takoj.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najbojši vir za dobivanje pečene kave.

Mizarska delavnica Francesco Kramer

Trst, via Miramar št. 21.

Izvršujejo se vsakovrstna mizarska dela in se jamči za točno izgotovitev po umetniških pravilih. Najzmernejše cene.

Kron 6200!!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz odinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, alia del Baoli 16, vogal ulica Boschetta. TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske). Automobili na posodo po zmerani ceni. Varnost in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

STIPAN MIMICA

trgovina dalmatinskih vin

lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu

GOSTILNA v ulici sette Fontane

št. 2 (vogal Piazza Barriera)

BUFFET v ulici Nuova št. 5.

GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.

Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva, tovarna za brezplinovne briketete iz drvenega oglja, se priporoča v zalaganje hrastov. In buk. drov prirejenih za peč

angleškega in inozemskega svetlega premoga ANTRACIT, brezplinovnih briketetov iz drvn. oglja „Boules“ v veliki jajčji obliki za vsako kurjavo. Zareči komadi v (mali jajčji obliki) za odprto ognjišče in likanje. Narobe, ki se izvrše točno, je nasloviti na tovarniško pisarno:

Trst - Via della Tesa št. 22

ali na naročilno pisarno v Trstu pri tvrdki

Giovanni Angeli ulic. Vinc. Bellial št. 11 (nasproti cerkvi novega Sv. Antona).

Dobro uspevajoča trgovina

v prometni ulici v Trstu,

ne daleč od „Narodnega doma“, ki bi še boljše uspevala v slovenskih rokah,

se prodaja pod ugodnimi pogoji.

Pojasnila daja upravitelj inseratnega oddelka „Edinosti“.

ČEVLJARNICA

Valentin Čeh

Trst, ul. G. Carducci 40.

Prodajalna z delavnico vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.

SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.

Cene zmerne. Svoji k svojim!

POZOR!

V novi trgovini

ul. Sette Fontane 2

(hiša na oglu trga Barriera)

se dobi vedno na izbero moško perilo: srajce, spodnje hlače, spodnje srajce, ovratniki, ovratnice, šerpe za vrat, nogovice, dežniki itd.

Žensko perilo: srajce, spodnje hlače iz šifona in fuštanja. Moderne fuštanjaste bluze, spodnja krila, torbice za nakupovanje, druge torbice. Garniture glavnikov in drugi predmeti. Se priporoča udana ANTONIJA RIEGER.

Skladišče oglja in drov
za gorivo, petrolja in stavb. materiala
Josip Miceu
Trst, via San Ciliino št. 2 (Sv. Ivan)

?? Hočete najti dobrih ??

in cenih čevljev :: ??

Obrnite se samo v trgovine čevljev

v ul. Barriera 41

(vogal ulice Salice) --- in v ono

ul. Barriera 19,

kjer dobite vse po ugodnih cenah.

Umetni : fotografični

pri sv. Jakbu - TRST. atelje pri sv. Jakbu - TRST.

ulica Rivo šte. 42 (prilika)

Izvršajo vsake fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, notranje lokalov, poročilne slike za vsakovrstne spomenske list. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakotere fotografije.

Radi odobnosti P. M. narodnikov sprejema naročila in jih izvršuje na dom, eventualno tudi stran mesta.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penetih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdeiki 1. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco.

Razprodaja od pol litra naprej. 263

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih

plōšč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.